

www.sosyalciniz.net/

- 16 Mart 1920'de İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından resmen işgal edilmesi ve Mebusan Meclisi'nin dağıtılması, I. TBMM'nin açılmasına zemin hazırlamıştır.
- Mustafa Kemal 19 Mart 1920'de bir genelge yayınlayarak İstanbul'un işgalini protesto etmiş; Ankara'da yeni bir meclisin açılacağını, Anadolu'ya kaçabilen milletvekillerinin Ankara'da açılacak olan Millet Meclisi'ne katılabileceğini bildirmiştir.

Püf çıkarım:

- *Bu genelgede İstanbul'daki milletvekillerine sahip çıkılması, milli iradeye önem verildiğini ve milli iradeye sahip çıktığını gösterir.*
- İlk TBMM, Anadolu'dan seçilen ve İstanbul'dan Ankara'ya kaçabilen milletvekillerinin katılımıyla 23 Nisan 1920'de açıldı. Mustafa Kemal Paşa, ilk meclise **Ankara Milletvekili** olarak katıldı ve 24 Nisan 1920'de Meclis Başkanlığı'na seçildi.

1- Ulusal iradeyi, vatanın geleceğine hâkim kılmak esastır. TBMM'nin üstünde hiçbir güç ve makam yoktur.

Püf çıkarım:

- *Osmanlı Hükümeti yok sayılmıştır.*
- *Gelecekte Cumhuriyet yönetimine geçileceğinin göstergesidir.*
- *Milli egemenlik (ulusal egemenlik) vurgusu yapılmıştır.*

2- Yasama (kanun yapma) ve Yürütme (hükümet) yetkileri TBMM'ye aittir (Güçler birliği ilkesi).

Püf yorum:

- Güçler birliği uygulanmıştır.
- Amaç; Milli Mücadele'de çabuk karar alıp uygulayabilmektir.
- Yasama ve yürütme yetkilerinin TBMM'de toplanması, cumhuriyet yönetimine geçileceğinin göstergesidir.

Püf bilgi:

- Bütün yetkilerin TBMM'nin elinde toplanması demokratik olmamasına rağmen, olağanüstü şartlar nedeniyle buna gerek duyulmuştur.
- Meclis, İstiklal Mahkemeleri'ni kurarak yargı gücünü de kullanmıştır.

3- Hükümet kurmak zorunludur.

Püf yorum:

- Kurucu meclis özelliği gösterir.
- Yeni Türk Devleti'ne işlerlik kazandırmak amaçlanmıştır.

4- Geçici kaydıyla bir hükümet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak doğru değildir.

Püf çıkarım:

- *Meclisin, kararlarında bağımsız olması gerektiği ve sürekli olacağı vurgulanmıştır.*

5- Hükümet işleri, Meclis içerisinde seçilecek bir heyet tarafından yürütülecektir. Meclis Başkanı bu heyetin de başkanıdır.

Püf bilgi:

- Meclis Hükümeti Sistemi uygulanmıştır.
- Meclis Hükümeti Sistemi; bakanların meclis içinden tek tek seçildiği sistemdir.

6- Padişah ve halifenin geleceği, işgalcilerin baskısı bittikten sonra Meclis tarafından belirlenecektir.

Püf çıkarım:

- *Ulusal egemenlik anlayışına ters olmasına rağmen böyle bir karar alınmasının nedeni, ortamın böyle bir değişikliğe hazır olmaması ve halkın tepki gösterebileceği düşüncesidir.*

İlk TBMM'nin;

- Yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplaması,
- İstanbul Hükümeti'nin yaptığı ve yapacağı her türlü işlemleri yok sayması,
- Hıyaneti Vataniye Kanunu'nu çıkarması,
- İstiklal Mahkemelerini kurması,
- Ayaklanmaları bastırması,

otoritesini arttırdığını gösterir.

İLK TBMM'NİN ÖZELLİKLERİ

- Milli egemenlik ilkesi ilk kez gerçekleşmiştir.
- Yeni bir devletin kurulmasını sağladığından **Kurucu Meclis** sıfatını almıştır.
- Ancak milli birlik ve beraberliği zedelememek için "**olağanüstü yetkilere sahip meclis**" tanımlaması yapılmıştır.
- Ulusal iradeyi vatanın geleceğine egemen kılmak istemesi, Misakı Milli'yi ve İstiklal Marşı'nı kabul etmesi **ulusal bir meclis** olduğunu gösterir.
- Üyeleri seçimle belirlendiği için ve toplumun her kesiminden temsilcilere yer verdiği için **demokratik bir meclistir.**
- Güçler birliği ilkesini benimsediği için **olağanüstü yetkilere sahip bir meclistir.**
- Partileşme yoktur, gruplaşma vardır; Müdafaa-i Hukuk Grubu gibi.
- **Meclis Hükümeti Sistemi'ni** benimsemiştir; Meclis Başkanı Hükümetin de başkanıdır.